

Zaključci konferencije Uloga i perspektive notarske službe u BiH

Stručna konferencija Uloga i perspektive notarske službe u BiH održana je 14. 11. 2013. godine u Sarajevu. Konferenciju su organizirali Notarska komora Federacije BiH (NK FBiH), Notarska komora Republike Srpske (NK RS) i regionalna fondacija Centra za javno pravo (CJP). Uvodničari su bili *Merdžana Škaljić*, predsjednica NK FBiH, *Irena Mojović*, predsjednica NK RS, *Slavica Ćurić*, sutkinje Vrhovnog suda FBiH, *Meliha Powlakić*, profesorica na Pravnom fakultetu u Sarajevu i *Rankica Benc*, javni bilježnik iz Varaždina.

Rezultati konferencije se mogu svesti na sljedeće *zaključke*:

1. Uvođenje notarijata i početak rada notarskih službi doprinjeli su jačanju pravne sigurnosti i povjerenja u vladavinu prava. U pozitivne rezultate notarske službe ulazi ubrzano rješavanje predmeta koji podliježu obaveznim upisima u javne registre: zemljišnu knjigu i registar privrednih društava. Ovim je povećan stepen pouzdanosti u činjenice upisane u javne registre čime je osnažena pravna sigurnost građana i privrednih subjekata.
2. Notarske komore oba entiteta imaju dovoljno prostora za usavršavanje notarske profesije i uspostavljanje viših standarda u pogledu kvaliteta notarskih usluga. Notarske komore oba entiteta će poduzimati neophodne mjere za ujednačavanje notarske prakse sa praksom sudova. Cilj je harmoniziranje notarske prakse sa sudskom praksom, što uključuje i aktivno zalaganje za provođenje odluka najviših sudskih instanci u zemlji: Ustavnog suda BiH, ustavnih sudova oba entiteta, vrhovnih sudova oba entiteta, kao i sudova prve i druge instance, te nadležnim sudovima blagovremeno ukazivati na pojave koje su od značaja za ujednačavanje pravne prakse.
3. Uočene su razlike u području zakonske regulacije privrednih društava i djelimično odstupanje zakonodavne regulative u RS-u od obavezne notarske obrade pojedinih pravnih poslova iz ove oblasti. Notarske komore oba entiteta će se zalagati za očuvanje svih notarijata u standardu koji je izvorno propisan Zakonom o notarima. Cilj je osiguranje notarske obrade isprava i aktivne uloge notara, kao neutralnog i profesionalnog učesnika u uređenju svih pravnih poslova koji su čl. 73. Zakona o notarima FBiH, čl. 68. Zakona o notarima RS i čl. 54 Zakona o notarima BD određeni kao izvorna notarska nadležnost. Notarijat na ovaj način želi spriječiti narušavanje pravnog jedinstva Bosne i Hercegovine.
4. Notari moraju zadržati propisane nadležnosti u oblasti privrednih društava. Saradnja i podrška zakonodavne i izvršne vlasti, a naročito Federalnog ministarstva pravde BiH i Ministarstva pravde RS, se mora osigurati. Neophodno je raditi na ujednačavanju sudske i notarske prakse kako bi se privredna društva oslobodila nepotrebnih troškova i

komplikovanih procedura prilikom vršenja promjena činjenica koje se upisuju u sudski registar. Ovim će se spriječiti narušavanje postignutog stepena pravne sigurnosti u ovoj oblasti i eliminisat će se mogućnost ponovnog uvođenja nadripisara i stvaranja „sive ekonomije“.

5. Značajan doprinos u pristupu Hrvatske Evropskoj uniji imali su i javni bilježnici. Reforma i efikasnost pravosuđa u Hrvatskoj je usklađena sa zahtjevima EU prenošenjem ostavinskih i izvršnih predmeta na javne bilježnike. Neophodno je iz notarskih komora inicirati donošenje pravnih propisa i poduzimati organizacione korake kako bi vođenje ostavinskih postupaka bilo prenešeno u notarsku nadležnost. Notarske komore oba entiteta se moraju, po uzoru na Hrvatsku, aktivno uključiti u iznalaženje optimalnog zakonskog rješenja za prenošenje ovog postupka na notare.
6. Notarske komore oba entiteta moraju inicirati saradnju sa Direkcijom za evropske integracije kako bi se u BiH osigurala primjena evropskih stečevina u oblasti nasljednopravnih odnosa. Usklađivanje domaćeg prava sa pravnim stečevinama EU je u oblasti nasljeđivanja dobilo na značaju po pristupu Republike Hrvatske Evropskoj uniji, i to s obzirom na veliki broj hrvatskih državljana u Bosni i Hercegovini.
7. Notarijat mora uspostavljati odnose i razvijati veze sa drugim pravničkim profesijama povezivanjem i uspostavom saradnje sa njihovim udruženjima i asocijacijama, posebno sa advokatskom komorom i udruženjima pravobranilaca.
8. Notarske komore oba entiteta moraju raditi na podizanju svijesti notara o odgovornosti za štetu učinjenu trećim licima usljed nepravilnog vršenja notarske službe, stalnom edukacijom i stručnim usavršavanjem djelovati da se notarska služba pravilno i zakonito obavlja, i na temelju važeće sudske prakse i sudskih stanovišta iz ove oblasti, doprinijeti da se postojeća regulativa pravilno primjenjuje. Zajedno sa zakonodavnom i izvršnom vlasti moraju djelovati na proširenju i dopuni regulative u ovoj oblasti. Cilj je pravilna primjena odredaba o profesionalnoj odgovornosti u koju pored notarske službe spadaju i druge profesije čijim nepravilnim djelovanjem bi mogla biti prouzrokovana šteta trećim licima.

Sarajevo, 31. 12. 2013.